

Església Santa Maria de Rubió

Rubió

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Nucli del Castell de Rubió
Alçada: 631

Coordenades:

Latitud: 41.64418
Longitud: 1.56977
UTM Est (X): 380893
UTM Nord (Y): 4611259

Classificació

Número de fitxa: 08185 - 59
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern Contemporani
Segle: XI-XX
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Restaurada per la Diputació de Barcelona entre els anys 1985 i 1986.
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari: IPAC 6155
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. Carrer Santa Maria, 1. 08500. Vic

Fitxes associades:

[Cementiri de Rubió](#)

[1er. Rellotge de sol de l'església de Santa Maria de Rubió.](#)

[2on. Rellotge de sol de l'església de Santa Maria de Rubió.](#)

[3er. Rellotge de sol de l'església de Santa Maria de Rubió.](#)

Festa Major de Rubió

Pica Baptismal de Santa Maria de Rubió

Rectoria

Nucli del Castell de Rubió

Església Santa Maria de Rubió

Al sud de l'església Santa Maria de Rubió

Benedicció dels fruits del camp

Autoria de la fitxa Núria Cabañas. Web Cultura, SCP.

Data de registre de la dt., 30/11/2021 - 18:13

fitxa:

Descripció

L'església de Santa Maria de Rubió és troba situada a l'actual nucli del Castell de Rubió. L'edifici data de finals del segle XIII - inici segle XIV malgrat que conserva elements de tradició romànica, principalment integrats en la portalada de la façana de tramuntana.

L'edifici consta d'una sola nau, de planta rectangular, amb la capçalera recta i amb la coberta amb dues voltes de creueria amb les claus de volta decorades i l'arc toral central descansa sobre mènsules amb la imatge heràldica dels Castellolí. Per l'exterior la coberta es transitable limitada per murets amb finestres espitlleres per la defensa. A cada lateral hi ha dues capelles entre els contraforts obertes mitjançant arcs apuntats (aquestes van ser construïdes durant el segle XVI). A la banda de tramuntana i al costat d'una de les capelles s'hi obre una porta que dona accés a la sagristia, antigament espai de comunicació entre l'església i la rectoria. El presbiteri, situat a l'extrem de llevant, fou ampliat amb la construcció d'un graó més a mitjans del segle XVII. D'aquest espai en destaca el retaule gòtic dedicat a la Mare de Déu, i que representa episodis de la vida de Maria, dins el tipus anomenat dels set goigs, i la predel·la dedicada a escenes de la Passió.

Al costat oposat del presbiteri hi ha el cor, construït al segle XVI, el qual descansa damunt d'un arc carpanell i una volta de creueria estrellada amb cinc claus de volta.

Actualment l'església està pavimentada amb lloses de pedra sorrenca on s'hi aprecien dues lloses sepulcral i una llosa amb d'inscripció "enllosada 1737 i Enllosada de nou 1989". Exteriorment l'església té aspecte de fortalesa a causa dels merlets construïts damunt dels cinc contraforts, situats a la façana nord i sud, juntament amb el campanar, de planta quadrada tipus torre, situat a l'extrem sud-oest. A la façana sud i est hi ha dues finestres gòtiques amb mainell, traceria i guardapols i a la façana oest hi ha un òcul amb vidriera col·locada l'any 1988. L'església té dos portals d'accés. El portal de la façana de tramunta, d'estil romànic, format per tres arquivoltes que emmarquen un arc de mig punt adovellat. L'arc descansa sobre impostes, les dues arquivoltes centrals, decorades amb motius geomètrics, damunt de capitells i l'exterior sobre mènsules. Aquests elements estan decorats amb motius vegetals i animals. Damunt del portal hi ha l'escut dels Castellolí. El portal de migdia de composició més simple està format per un arc de mig punt adovellat, amb un bordó a l'intradós i una arquivolta que retorna a l'importa. Al costat del portal hi ha un banc corregut amb una pedra reaprofitada amb la data de 1621, que podria correspondre a una dovella de l'antic portal que comunicava la rectoria amb l'església i una llinda amb l'any 1738 gravat. El parament dels murs és de carreus amb filades regulars rejuntades amb argamassa. A la façana de migdia, en destaca una pedra reaprofitada als l'any 1626 acompanyada d'una inscripció.

Observacions:

La intervenció arqueològica realitzada l'any 1986 per restaurar i arranjar l'edifici van posar al descobert restes de l'església primigènia d'estil romànic datada de mitjans del segle XI.

Fitxa 002.EA de l'esborrany del Pla Especial Urbanístic de Protecció del Patrimoni i del Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals de Rubió, coordinat per Imma Vilamala i gestionat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Història

La primera referència en relació l'església de Santa Maria data de l'any 1082, en el testament de Bernat Ramon, el qual deixa 10 unces d'or per Santa Maria de Rubió. Malgrat aquest fet, la seva existència es coneix des dels anys 1025 i 1050 atès que apareix en els llistats parroquials del Bisbat de Vic amb el nom de "Rubiono". L'església de Santa Maria de Rubió a més d'exercir funcions religioses també va exercir funcions defensives formant part del sistema defensiu juntament amb el castell pel costat sud. L'actual temple es va edificar l'últim quart del segle XIII per petició dels Castellolí que l'any 1308 ja estan documentats com a senyors del castell de Rubió i feudataris dels Cardona. Segons consta en la documentació, l'any 1568 es van dur a terme obres de remodelació a la coberta de l'església degut a problemes amb el drenatge de les aigües. A finals del segle XVI també es van dur obres de remodelació i de nova construcció. L'any 1590 es va contractar a Joan Torra (fuster) per dur a terme un retaule de fusta per l'altar de Sant Joan i l'any 1599 un nou sagrari. L'any 1593, a càrrec de Miquel Novell, es va construir la zona del cor. L'any 1626 es va edificar la capella dedicada a Sant Isidre i durant el segle XVII també es va reformar el presbiteri, eixamplant-lo amb un nou graó. Al segle XVIII s'instal·là un nou paviment de lloses, tal i com consta en una de les lloses "enllosada 1737" i l'any 1738 es va construir la sagristia que ha arribat a l'actualitat.

Bibliografia

AAVV. (1999): Catalunya Romànica. Guies Comarcals. L'Alt Penedès, El Baix Penedès, El Garraf, l'Anoia. Pòrtic. Barcelona.

AAVV. (1981): Catalunya Romànica. El Penedès – L'Anoia. Vol. XIX. Barcelona. Fundació Enciclopèdia Catalana.

AAVV. (1994): Esglésies romàniques de l'Anoia. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada i la Veu de l'Anoia. Codorniu Arts Gràfiques.

BORI ALCAÑIZ, R. (1991): Història de les comarques de Catalunya. Anoia. Volum II. Edicions Selectes. Manresa.

DALMAU, E. (2014): Campanars parroquials de torre de Catalunya. Patrimoni arquitectònic català. Lliçà de Vall.

LÓPEZ MULLOR, A (coord). (2007): Església de Santa Maria de Rubió: memòria d'arqueologia i història. Col·lecció Documents de treball. Diputació de Barcelona.

VILAMALA, I (Coord): Esborrany del Pla Especial Urbanístic de Protecció del Patrimoni i Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Rubió (Anoia). Volum I/III. SPAL, octubre de 2017. Diputació de Barcelona – Àrea de Territori i Sostenibilitat.

